

deel af den, da vil jo der Resultatet ogsaa blive lidet eller intet, og maaskee af en saa ubetydelig Værdi for den Berettigede, at han jo nok ikke vil ansee den for nogen Erstatning, men der er da og i saa Henseende lidet at erstatte, og han faaer dog saa den tilsvarende Erstatning. Naar der fra en anden Side eller fra begge Sider er argumenteret og lagt særlig Vægt paa, at der for Markfredens Skyld bør skee en Forandring, og at man bør fastholde det Princip, som hidtil er fulgt, saa troer jeg, at netop denne Betragtning maa lede til, og nødvendigvis lede til at give denne Ret ligesaa vel til Brugerne, som til Livsfæsterne; thi den simple Bruger's Markfred er ham af lige saa stor Værdi som Markfred er for Livsfæsteren. Jeg troer ogsaa, at det fra en anden Side vil have skadelige Følger, naar man, idet man dog forlader den Grundsætning, at kun Egendommen, kun Eieren har Jagtret, ikke vil tilstaae alle Brugere den. Der er nemlig endnu nogle, og det ikke faa, Gudsfer, hvor det hidtil har været en næsten ufravigelig Regel, at der er givet Livsfæste ikke blot paa Gaarde, men ogsaa paa Huusmandslobder, endogsaa de allermindste; men, naar der, efter den Forandring, som er foreslaaet af Udvalgets Majoritet, bliver givet Jagtret til enhver Huusfæster, som blot havde den allermindste Plet, der maaskee var beliggende paa et saadant Sted, at Hovedgaardseieren allermindst af Alt vilde have Jagtretten der afløst, da vil det let have den Ulempe og den skadelige Følge, at den Fremgangsmaade, som Godseieren af fortrinligt Hensyn til sit Godses Tærv hidtil havde brugt, endogsaa mod den allermindste af hans Brugere, nemlig at fæste bort, vilde ophøre paa saadanne Gudsfer, idet Godseieren let vil blive bevæget til at forlade denne Fremgangsmaade, og søge efterhaanden at lade Alt gaae over til simpel Leie, hvad der paa nogen Maade, uden at støde an mod Lovgivningen, kunde gaae over til Leie, og derved bringe en meget betydelig Deel af Godssets Beboere i langt misligere og daarligere Forfatning end den, de hidtil have havt. Dette er, hvad jeg troer for Diebliffet at burde udtale, men jeg

forbeholder mig naturligtvis alt Fornødent, navnlig med Hensyn til de Endringsforslag, jeg muligens maatte finde mig foranlediget til at stille.

H. Jørgensen: Det er kun nogle ganske faa Bemærkninger, jeg vil tillade mig at gjøre, idet jeg for første Delen holder til Minoritetens Betænkning, navnlig med Hensyn til den Deel af Brugerne, der skal kunne forlange Jagten afløst. Det forekommer mig nemlig, at enhver enkelt Mand burde kunne forlange Jagtretten afløst; thi, dersom man udstrækker det videre, da er jeg bange for, at der Intet bliver af Afløsningen. Den ærede Minoritet har tydeligt forklaret, hvori dette ligger, og jeg skal derfor kun forbeholde mig Ret til, ved Sagens videre Behandling, at stille Endringsforslag i den Retning. En æret Landstingsmand fra Jylland har gjort den Bemærkning, at Selveiendom vilde mindre blive fremmet, naar Jagtretten blev afløst uden fuldstændig Erstatning; det troer jeg ikke; jeg troer ikke, at Bøndestanden vil forlange Selveiendom paa nogen ulovlig Maade af Godseieren, eller uden mod passende Betæling. Den ærede Landstingsmand troer, at Bønderne skulde have saadanne urimelige Begreber, at de, fordi de faae, hvad de troe er deres Ret, derfor skulde troe, at de skulde kunne faae deres Gaarde for Intet. Han maa da troe, at Bøndestanden staaer meget langt til bage, og at den har mange urimelige Forbringere. Jeg troer imidlertid ikke, at man har noget Exempel derpaa, men derimod har man nok andre Exempler paa, at en Bønde, som havde Lyst til at gaae paa Jagt, men, som aldrig gif paa Godseierens Jagt, men kun paa Selveieres, ikke har faaet sin Faders Gaard i Fæste, blot fordi han havde Lyst til at bruge sin Bøsse, skøndt ikke paa Godset. Dette Exempel kan paavises, men derimod ikke den Paastand, at Bønderne skulde troe at kunne faae deres Gaarde for Intet, fordi de ville have deres Jagtret for Intet. Der kunde endnu være adskillige flere Bemærkninger, som jeg kunde have Lyst til at fremsøre, men jeg skal forbeholde mig dem til Sagens videre Behandling.